

Kategorie pozemních komunikací dle ČSN

Publikováno: 7. 3. 2007

Vlastník silnic

Vlastníkem dálnic a silnic I. třídy (včetně rychlostních silnic) je stát a tyto komunikace spravuje ŘSD. Vlastníkem silnic II. a III. třídy je kraj, na jehož území se silnice nacházejí (od 1. 10. 2001).

Vlastníkem místních komunikací je obec, na jejímž území se místní komunikace nacházejí. Vlastníkem účelových komunikací je právnická nebo fyzická osoba.

Kategorizace silnic

Zákon o pozemních komunikacích č.13/1997 uvádí v §2 „Pozemní komunikace a jejich rozdělení“ toto dělení PK:

1. Dálnice
2. Silnice
3. Místní komunikace
4. Účelová komunikace

O zařazení PK do příslušných kategorií a o změnách kategorie rozhoduje příslušný silniční správní úřad.

Kategorie dle ČSN 73 6101 - Projektování silnic a dálnic a Zákona o PK 13/1997

Dálnice a silnice (silniční komunikace)

Dle charakteru provozu se dělí na silnice s neomezeným přístupem (S) a na silniční komunikace s omezeným přístupem (R) a (D).

Dálnice (§4)

Dálnice je pozemní komunikace určená pro rychlou dálkovou a mezistátní dopravu motorovými vozidly, která je budována bez úrovnňových křížení, s oddělenými místy napojení pro vjezd a výjezd a která má směrově oddělené jízdní pásy. Je přístupná pouze silničním motorovým vozidlům, jejich nejvyšší povolená rychlost není nižší než 80 km/h (konstrukční rychlost vyšší jak 50 km/h).

Silnice (§5)

Silnice je veřejně přístupná pozemní komunikace určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci. Silnice tvoří silniční síť. Silnice se podle svého určení a dopravního významu rozdělují do těchto tříd:

1. Silnice I. třídy - určena zejména pro dálkovou a mezistátní dopravu
2. Silnice II. třídy - určena pro dopravu mezi okresy
3. Silnice III. třídy - určena k vzájemnému spojení obcí nebo jejich napojení na ostatní PK

Silnice I. třídy vystavěná jako rychlostní silnice je určena pro rychlou dopravu a je přístupná pouze silničním motorovým vozidlům, jejich nejvyšší povolená rychlost není nižší než 80 km/h.

Roztřídění silničních komunikací vymezuje volbu prostorového uspořádání, tj. odpovídající kategorii. Ze stanoveného rozsahu kategorií podle tabulky 1 se pak navrhne kategorie dané silniční komunikace podle ČSN 73 6101.

Tab. 1 – Rámcová kategorizace silničních komunikací

Roztřídění silničních komunikací Odpovídající kategorie silničních komunikací

Dálnice včetně mezinárodních	D 27,5/120,100,80 D 26,5/120,100,80
Silnice I. třídy a mezinárodní	R 27,5/120,100,80 R 26,5/120,100,80 R 24,5/120,100,80 R 22,5/120,100,80 R 11,5/100,80,70 S 24,5/100, 80 S 22,5/100, 80, 70 S 11,5/80, 70, 60 výjimečně S 10,5 a S 9,5
Silnice II. třídy a mezinárodní	S 22,5/100, 80, 70 S 11,5/80, 70, 60 výjimečně S 10,5/80, 70, 60 S 9,5/80, 70, 60 výjimečně S 7,5/70, 60 50
Silnice III. třídy	S 11,5/80,70, 60 výjimečně S 10,5/80, 70, 60 S 9,5/80, 70, 60 S 7,5/70, 60, 50

Kategorie silnic a dálnic

Kategorie silniční komunikace je charakterizována zlomkem obsahujícím:

- v čitateli příslušný písemný znak (S, R, D) a kategoriální šířka silniční komunikace v m
- ve jmenovateli návrhovou rychlost v km/h

Základní kategorie:

- Dvoupruhová silnice
- Čtyřpruhová směrově rozdělená silniční komunikace

Pro silnice I. a II. třídy jsou kategorie stanoveny výhledovými záměry výstavby silnic. Pro silnice III. třídy se určí kategorie podle výhledové intenzity dopravních proudů a charakteristiky území

Kategorie dvoupruhových silnic

Tab. 2 - Kategorie dvoupruhových silnic

Kategorie	
Písmenný znak	b(m) Návrhová rychlost km/h
	7,5
S	9,5 70; 60; 50
	10,5 80; 70; 60
	11,5
R	11,5 100; 80; 70

Obr. 1 - příčný řez směrově nedělenou komunikací

Kategorie směrově rozdělených silnic

Tab. 3 - Kategorie směrově rozdělených silnic

Kategorie

Písmenný znak	b(m)	Návrhová rychlost km/h
S	22,5	100; 80; 70
R		120; 100; 80
S	24,5	100; 80
R		120; 100; 80
D a R	26,5	120; 100; 80
D a R	27,5	120; 100; 80

Obr. 2 - příčný řez směrově dělenou komunikací

Odvozené kategorie

Základní čtyřpruhové kategorie lze v případě potřeby souměrně rozšířit o další jízdní pruhy, čímž vzniknou šesti a osmipruhé silniční komunikace s individuálním kategorijským označením, např. S 29,5/80, D nebo R34/100 apod.

Rozšíření základních kategorií zvětšením počtu jízdních pruhů (příp. o přídatné pruhy pro pomalá vozidla) nebo o pruhy odbočovací, připojovací nebo řadící se za odvozenou kategorii nepovažuje a tedy ani nevyjadřuje individuálním kategorijským označením.

Kategorie dle ČSN 73 6110- Projektování místních komunikací a Zákona o PK 13/1997

Místní komunikace - funkční skupiny

Místní komunikace je veřejně přístupná pozemní komunikace, která slouží převážně místní dopravě na území obce. Může být vystavěna jako rychlostní místní komunikace, která je určena pro rychlou dopravu a přístupná pouze silničním motorovým vozidlům, jejichž nejvyšší povolená rychlost není nižší než 80 km/hod.

Místní komunikace se rozdělují podle dopravního významu, určení a stavebně technického vybavení do těchto funkčních skupin:

1. Místní komunikace skupiny A, kterou je zejména rychlostní místní komunikace s funkcí dopravní
2. MK skupiny B, kterou je dopravně významná sběrná komunikace s omezením přímého připojení sousedních nemovitostí, funkce dopravně obslužní
3. MK skupiny C, kterou je obslužná komunikace, s funkcí obslužnou
4. MK skupiny D, kterou je komunikace se smíšeným provozem a komunikace s vyloučením motorového provozu

Komunikace funkční skupiny D se dále dělí na podskupiny D1 a D2

D1: komunikace se smíšeným provozem

D2: komunikace nepřístupné provozu silničních motorových vozidel

Rychlostní komunikace pro místní komunikace funkční skupiny A vychází svým příčným uspořádáním z dálnic a rychlostních komunikací, na které obvykle v intravilánu navazují. Rychlost je omezena na 80 km/h.

Funkční skupina:

A - Rychlostní komunikace pro místní komunikace funkční skupiny A vychází svým příčným uspořádáním z dálnic a rychlostních komunikací, na které obvykle v intravilánu navazují. *(plní funkci plynulého a bezpečného převedení soustředných proudů vnitřní a vnější dopravy v uspořádání jako přivaděč, průtah nebo okruh)*

B - sběrné komunikace obytných útvarů, spojení obcí, průtahy silnic I., II. a III. třídy a vazby na tyto komunikace. *(Sběrné komunikace přivádí dopravu sídelního útvaru na vnější silniční síť nebo na městské rychlostní komunikace, tvoří hlavní osy sídelních útvarů a spolu s rychlostními komunikacemi mohou vytvářet hlavní komunikační systém sídelních útvarů. Jsou hlavním nositelem tras MHD. Mohou sloužit jako průtahy silnic. Plní také funkci obsluhy přilehlé zástavby.)*

C - obslužné komunikace ve stávající i nové výstavbě. Mohou jimi být i průtahy silnic III. třídy a v odůvodněných případech i II. třídy. *(Obslužné místní komunikace plní obslužnou funkci, zpřístupňují území a objekty. Nemají umožňovat zbytečné průjezdy obytnými okruhy. Sběrná dopravní funkce je nežádoucí, ale mohou sloužit jako průtahy silnic III. i II. třídy v malých sídlech. Vedení MHD je možné. Na obslužných komunikacích mají být v co největší míře uplatněna zklidňovací opatření)*

D1 - pěší zóny, obytné zóny

D2 - stezky, pruhy a pásy určené cyklistickému provozu, stezky pro chodce, chodníky, průchody, schodiště a ostatní komunikace nepřístupné provozu silničních motorových vozidel, pokud nejsou součástí komunikací funkčních skupin B a C

Základní typy místních komunikací:

MR - místní rychlostní

MS - místní sběrná

MO - místní obslužná

MOK - místní obslužná s krajnicí

Příklad

MR6d/46,5/24,5/80 - místní rychlostní šestipruhá směrově dělená o šířce prostoru 46,5m a o šířce dopravního prostoru 24,5m, návrhová rychlost 80 km/h

Vysvětlivky:

Číslo = počet pruhů

T = tramvajový pás

d = směrové dělení

p = parkovací pruh/pás

a = autobusový/trolejbusový pruh

c = pruh pro cyklisty

k = komunikace s krajnicí bez chodníku

Kategorie komunikací se výrazně liší relativní mírou nehodovosti. Podrobnější údaje lze nalézt v [funkce-komunikace-417](#).